

Aansprakelijkheid voor Waterschappen

Verzekeringsvoorwaarden AVW033

ALGEMENE VOORWAARDEN 3

ARTIKEL 1 BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN..... 3

1.1 Verzekeringnemer	3
1.2 Verzekerden(n)	3
1.3 Verzekeraars	3
1.4 Aanspraak	3
1.5 Bereddingskosten	3
1.6 Besluit	3
1.7 Cyber gebeurtenis.....	3
1.8 Contractstermijn.....	3
1.9 Data aansprakelijkheidsgebeurtenis	3
1.10 Derde(n).....	3
1.11 Fout.....	3
1.12 Gebruikersfout.....	3
1.13 Geldigheidsduur.....	3
1.14 Handelen of nalaten	3
1.15 Licht letsel.....	4
1.16 Malware.....	4
1.17 Milieuaantasting	4
1.18 Netwerk beveiligingsgebeurtenis	4
1.19 NHT	4
1.20 Omstandigheden	4
1.21 Onbevoegde toegang.....	4
1.22 Schade	4
1.23 Verzekeringsjaar	4

ARTIKEL 2 OMVANG VAN DE DEKKING 4

2.1 Dekking	4
2.2 Inlooprisico	4
2.3 Melding van aanspraken na beëindigingsdatum	5
2.4 Verzekerde bedrag.....	5
2.5 Cumulatie.....	5
2.6 Dekkingsgebied.....	5
2.7 Extra vergoedingen	5
2.8 Samenloop	6

ARTIKEL 3 UITSLUITINGEN EN INSLUITINGEN 6

3.1 Aansprakelijkheid verhogende bedingen.....	6
3.2 Asbest	6
3.3 Atoomkernreactie.....	6
3.4 Bestuursdwang	6
3.5 Cyber.....	6
3.6 Eigen zaken	7

3.7 (Lucht)vaartuigen	7
3.8 Molest	7
3.9 Motorrijtuigen.....	7
3.10 (Op)geleverde zaak/verrichte dienst.....	8
3.11 Opzet.....	8
3.12 Opzicht	8
3.13 Overtreding overheidsvoorschriften	9
3.14 Peilverhoging of verlaging.....	9
3.15 Rechtmatig handelen	9
3.16 Sanctiewet- en regelgeving	9
3.17 Seksuele gedragingen.....	9
3.18 Terrorisme.....	9
3.19 Zaken van derden in verhuurde bedrijfsruimten	9

ARTIKEL 4 SCHADE 10

4.1 Verplichtingen bij schade	10
4.2 Gevolgen niet nakoming van de in artikel 4.1 genoemde verplichtingen bij schade	10
4.3 Schaderegeling	10
4.4 Gevolgen van het plegen van fraude	10
4.5 Schikkingen	10
4.6 Zelfstandig schadebesluit en verzoek om schadevergoeding op grond van artikel 8:90 lid 2 AWB.....	10

ARTIKEL 5 VERVALDAGEN, PREMIEBETALING, NAVERREKENING 11

5.1 Aanvullende begripsomschrijvingen	11
5.2 Vervaldagen	11
5.3 Premiebetaling	11
5.4 Gevolgen wanbetaling bij aanvangspremie	11
5.5 Gevolgen van wanbetaling bij vervolgpremie	11
5.6 Premie blijft verschuldigd	11
5.7 Premieherziening	11

ARTIKEL 6 WIJZIGING PREMIE EN/OF VOORWAARDEN 11

6.1 Wijziging premie en/of voorwaarden	11
6.2 Recht op weigering	11
6.3 Recht op geen weigering	11
6.4 Index.....	11

ARTIKEL 7 WIJZIGING VAN HET RISICO 12

ARTIKEL 8 DUUR EN EINDE VAN DE VERZEKERING..... 12

8.1 Duur en einde.....	12
8.2 Tussentijdse opzegmogelijkheden verzekeraar	12
8.3 Tussentijdse opzegmogelijkheden verzekeringnemer	12

ARTIKEL 9 KLACHTENREGELING	13
ARTIKEL 10 TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLEN	13
ARTIKEL 11 MEDEDELINGEN	13
ARTIKEL 12 PRIVACYBESCHERMING	13
BIJZONDERE VOORWAARDEN.....	14
RUBRIEK I ALGEMENE AANSPRAKELIJKHEID ZAAK- EN PERSONENSCHADE	14
ARTIKEL 13 DEKKINGSOMSCHRIJVING	14
13.1 Onderlinge aansprakelijkheid	14
ARTIKEL 14 AANVULLENDE UITSLUITINGEN EN INSLUITINGEN	14
14.1 Bouwwerken	14
14.2 Milieuaantasting	14
14.3 Sanering	14
14.4 Vermogensschade	14
14.5 Vrijwaringsbeding NS	14
14.6 Vuilcontainers	14
14.7 Werkgeversaansprakelijkheid	14
14.8 Personenschade bezoekers locatie waterschap	14
ARTIKEL 16 AANVULLENDE UITSLUITINGEN	15

RUBRIEK III MILIEUAANSPRAKELIJKHEID (PLOTSELINGE AANTASTING)	15
ARTIKEL 17 DEKKINGSOMSCHRIJVING.....	15
ARTIKEL 18 AANVULLENDE UITSLUITINGEN.....	15
18.1 Genetische schade	15
18.2 Ondergrondse tanks.....	15
18.3 Vermogensschade	15
RUBRIEK IV VERMOGENSSCHADE	16
ARTIKEL 19 DEKKINGSOMSCHRIJVING.....	16
ARTIKEL 20 VERGOEDING PROCESKOSTEN SCHADEBESLUIT ...	16
ARTIKEL 21 AANVULLENDE INSLUITINGEN EN UITSLUITINGEN	16
21.1 Aanbestedingen	16
21.2 Bijzondere projecten	16
21.3 Milieuaantasting	16
21.4 Overeenkomst.....	16
21.5 Overige uitsluitingen	16
21.6 Personen- en zaakschade.....	16
21.7 Sanering	16
21.8 Termijnoverschrijding	16
21.9 Toezeggingen en/of gewekte verwachtingen	16
21.10 Werkgeversaansprakelijkheid	17
21.11 Wettelijke rente	17

ALGEMENE VOORWAARDEN

ARTIKEL 1 BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

In deze voorwaarden wordt verstaan onder:

1.1 Verzekeringnemer

Degene met wie de verzekeringsovereenkomst is aangegaan en als zodanig op de polis is vermeld.

1.2 Verzekerden(n)

- 1.2.1 de Verzekeringnemer;
- 1.2.2 de bestuursorganen van Verzekeringnemer en hun bestuurders handelend als zodanig. Onder bestuurders wordt voor de toepassing van deze bepaling verstaan de voorzitter, zij die deel uitmaken van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur, onverminderd hetgeen het reglement bepaalt over de benamingen van die onderscheiden bestuursorganen;
- 1.2.3 de besturen van de bij of krachtens het reglement ingestelde afdelingen, handelende als zodanig;
- 1.2.4 commissies en ambtenaren van Verzekeringnemer, voor zover zij een gedelegeerde bestuurstaak uitvoeren;
- 1.2.5 de overige commissies van Verzekeringnemer en hun leden handelende als zodanig;
- 1.2.6 ondergeschikten - waaronder in deze polis tevens worden verstaan stagiaires en vanwege het bestuursorgaan of het bevoegde gezag van Verzekeringnemer aangestelde en door het bevoegde gezag aangewezen vrijwilligers - van Verzekerde voor zover hun werkzaamheden verband houden met die van Verzekerde;
- 1.2.7 de diensten, bedrijven, instellingen en organiserende comités van Verzekeringnemer die geen eigen rechtspersoonlijkheid bezitten;
- 1.2.8 de blijkens de polis uitdrukkelijk als meeverzekerde aangeduide natuurlijke en rechtspersonen, handelend in de verzekerde hoedanigheid;
- 1.2.9 personeelsverenigingen alsmede hun bestuursleden handelende als zodanig;

1.3 Verzekeraars

Zij die gezamenlijk het verzekerde risico dragen, ieder voor zijn aandeel in het verzekerde bedrag.

1.4 Aanspraak

Een al dan niet terecht tegen verzekerde ingestelde aanspraak tot vergoeding van schade, voortvloeiend uit een handelen of nalaten.

Aanspraken, al dan niet tegen meer verzekerden ingesteld, worden als één aanspraak beschouwd als deze met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, of uit hetzelfde handelen of nalaten voortvloeien of uit een opeenvolgend handelen of nalaten met dezelfde oorzaak voortvloeien en worden geacht bij verzekeraars te zijn aangemeld ten tijde dat de eerste aanspraak is aangemeld.

1.5 Bereddingskosten

Kosten van maatregelen die, tijdens de geldigheidsduur van de verzekering, door of vanwege verzekeringnemer of een

verzekerde worden getroffen en redelijkerwijs geboden zijn om het onmiddellijk dreigend gevaar van schade af te wenden waarvoor -indien gevallen- een verzekerde aansprakelijk zou zijn en de verzekering dekking biedt, of om die schade te beperken.

1.6 Besluit

Een besluit als bedoeld in de Algemene wet bestuursrecht (AWB) voor zover dit besluit vatbaar is of is geweest voor bezwaar en/of beroep in de zin van artikel 7:1 AWB en /of 8:1 AWB.

Onder besluit wordt tevens verstaan een voorbereidingsbesluit of een besluit tot weigering van het nemen van een voorbereidingsbesluit als bedoeld in artikel 3.7 van de Wet ruimtelijke ordening (WRO).

1.7 Cyber gebeurtenis

- onbevoegde toegang;
- gebruikersfout;
- een Denial-of-Service aanval;
- het inbrengen van malware op een netwerk van of beheerd door een verzekerde, met inbegrip van netwerken van een service of cloud provider met wie de verzekerde een overeenkomst heeft.

1.8 Contractstermijn

De termijn waarvoor deze verzekering is aangegaan zoals vermeld op de polis.

1.9 Data aansprakelijkheidsgebeurtenis

- het verlies of het vermoedelijke verlies van vertrouwelijke gegevens van derden of informatie waarvoor de verzekerde wettelijk aansprakelijk is, op een netwerk in eigendom of beheer van de verzekerde, inclusief netwerken van een service of cloud provider waarmee de verzekerde een schriftelijke overeenkomst heeft;
- de schending door verzekerde of iemand voor wie de verzekerde aansprakelijk is van privacywetgeving inclusief de Wet Bescherming Persoonsgegevens.

1.10 Derde(n)

Iedereen met uitzondering van de aansprakelijkgestelde verzekerde(n). Onder rubriek IV Vermogensschade, worden verzekerden ten opzichte van elkaar niet als derden beschouwd.

1.11 Fout

een onrechtmatig besluit;
een onrechtmatige daad door een feitelijk handelen of nalaten van verzekerde.

1.12 Gebruikersfout

Het onopzettelijk uitwissen, vernietigen of wijzigen van data of programma's van verzekerde.

1.13 Geldigheidsduur

De periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de beëindigingsdatum van de verzekering.

1.14 Handelen of nalaten

Een gedraging van verzekerde waaruit een aanspraak voortvloeit. Met een gedraging van verzekerde wordt

gelijkgesteld een schadeval dat uitsluitend vanwege een aan verzekerde toebehorende hoedanigheid krachtens de wet of de in het verkeer geldende opvattingen voor rekening van verzekerde komt.

1.15 Licht letsel

Onder licht letsel wordt verstaan een oppervlakkige en beperkte aantasting van de gezondheid met een algemeen herstelperiode van ten hoogste vier weken en waarvoor geen specialistische hulp is ingeroepen en indien een huisarts en/of EHBO-afdeling van een ziekenhuis is bezocht geen vervolgbehandeling noodzakelijk is gebleken.

1.16 Malware

Een code die bedoeld is om:

- data uit te wissen of te verminken of toegang tot data te verhinderen;
- een netwerk of systeem te beschadigen of te verstoren;
- een netwerkbeveiligingssysteem of –dienst te omzeilen.

1.17 Milieuaantasting

De uitstoot, lozing, doorsijpelen, loslating of ontsnapping van enige vloeibare, vaste of gasvormige stof, voor zover die een prikkelende of besmetting of bederf veroorzakende of een verontreinigende werking heeft in of op de bodem, de lucht, het oppervlaktewater of enig(e) al dan niet ondergronds(e) water(gang).

1.18 Netwerk beveiligingsgebeurtenis

- het doorgeven van malware vanaf het netwerk van de verzekerde, inclusief netwerken van een service of cloud provider waarmee de verzekerde een schriftelijke overeenkomst heeft;
- het onvoldoende beveiligen van het computersysteem of netwerk van de verzekerde dat leidt tot een onbevoegde toegang;
- het falen om een Denial-of-Service aanval vanaf het netwerk van verzekerde te voorkomen, inclusief netwerken van een service of cloud provider waarmee de verzekerde een schriftelijke overeenkomst heeft.

1.19 NHT

Verzekeraars hebben in 2003 de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschade (NHT) gesticht. Het terrorismerisico is herverzekerd door ons bij de NHT. Het Protocol "Afwikkeling Claims" is van toepassing op deze herverzekering. Dit Protocol kunt u downloaden via terrorismeverzekerd.nl onder tab "Protocol" en "Clausuleblad".

1.20 Omstandigheden

Een of meer feiten, die voortvloeien uit of verband houden met een bepaald handelen of nalaten, waarvan in redelijkheid kan worden aangenomen dat deze kunnen leiden tot een aanspraak.

1.21 Onbevoegde toegang

Het gebruik van het computersysteem of de netwerkinfrastructuur van de verzekerde door (een) onbevoegde perso(o)n(en) inclusief ondergeschikten.

1.22 Schade

1.22.1 Personenschade.

Letsel of aantasting van de gezondheid van personen, al dan niet de dood ten gevolge hebbend, met inbegrip van de daaruit voortvloeiende schade.

1.22.2 Zaakschade.

Beschadiging, waaronder vervuiling, vernietiging of verlies van zaken van anderen dan verzekeringnemer en de hieruit voortvloeiende schade mits de beschadiging zelf niet van polis dekking is uitgesloten. Onder schade wordt niet verstaan de door (potentiële) benadeelden gemaakte kosten van maatregelen tot voorkoming van schade als bedoeld in artikel 6:96 Burgerlijk Wetboek (BW) en vergelijkbare wettelijke bepalingen, daaronder begrepen de daaruit voortvloeiende schade

1.22.3 Vermogensschade

Schade anders dan schade aan personen en/of aan zaken.

1.23 Verzekeringsjaar

Een periode van twaalf (12) maanden vanaf de premievervaldag en elke aansluitende periode van gelijke duur. Indien de periode vanaf de ingangsdatum van de verzekering tot de premievervaldag of vanaf de premievervaldag tot de beëindigingsdatum korter is dan twaalf (12) maanden, wordt een dergelijke periode ook als een verzekeringsjaar beschouwd. Bij een geldigheidsduur korter dan twaalf (12) maanden is het verzekeringsjaar gelijk aan de geldigheidsduur.

ARTIKEL 2 OMVANG VAN DE DEKKING

2.1 Dekking

De verzekering dekt de aansprakelijkheid van de verzekerde zoals nader omschreven in de rubrieken die in de polis van toepassing zijn verklaard, voor zover de verzekerde handelt binnen de grenzen van de in de polis vermelde activiteiten. Voor alle rubrieken geldt als voorwaarde voor dekking dat:

- de aanspraak voor de eerste maal tegen verzekerde is ingesteld tijdens de geldigheidsduur van de verzekering, en
- tevens tijdens deze geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij de verzekeraar is aangemeld, en
- de aanspraak, respectievelijk een omstandigheid die tot een aanspraak zou kunnen leiden, bij het aangaan van de verzekering bij zowel de verzekeringnemer als bij de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.

Indien een omstandigheid tijdens de geldigheidsduur van de verzekering voor de eerste maal schriftelijk bij verzekeraars is gemeld, zal onverminderd het bepaalde in artikel 4, de aanspraak die daaruit voortvloeit geacht worden te zijn ingesteld en gemeld op de datum van melding van deze omstandigheid, mits deze aanspraak binnen drie jaar na de beëindiging van de verzekering is ingediend bij de verzekerde en gemeld bij de verzekeraar. De datum van de eerste schriftelijke melding aan verzekeraars van de aanspraak of omstandigheid is bepalend voor het verzekeringsjaar waaraan de desbetreffende aanspraak of omstandigheid wordt toegerekend.

2.2 Inlooprisico

Aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden vóór de ingangsdatum van de verzekering zijn verzekerd indien uitdrukkelijk overeengekomen en opgenomen op het polis blad

en zijn verzekerd tijdens de overeengekomen duur van het inloopriscio en tot de overeengekomen limieten mits de aanspraak respectievelijk de omstandigheid bij het aangaan van de verzekering bij de verzekeringnemer of de aansprakelijk gestelde verzekerde niet bekend was.

Indien sprake is van een reeks handelingen of nalatigheden die met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, is voor de toepasselijkheid van dit artikel bepalend de datum van de aanvang van deze reeks.

2.2.1 Inloop bij uitbreiding van de dekking

Indien op verzoek van verzekeringnemer, de polis dekking wordt uitgebreid, geldt deze uitbreiding ook voor aanspraken of omstandigheden die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden vóór de ingangsdatum van die uitbreiding tijdens de overeengekomen duur en tot de overeengekomen limieten en voorwaarden.

2.2.2 Inloop bij beperking van de dekking

Indien op verzoek van verzekeringnemer, de polis dekking wordt beperkt, geldt de polis dekking ten aanzien van deze beperking uitsluitend voor aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden vóór de wijzigingsdatum van de polis dekking, tenzij de verzekeraar na melding van die beperking de verzekeringnemer schriftelijk meldt dat de in dit artikel omschreven dekking pas van kracht is nadat over premie en voorwaarden een aanvullende overeenkomst is gesloten.

Indien sprake is van een reeks handelen of nalatigheden die met elkaar verband houden of uit elkaar voortvloeien, dan is bepalend de datum van aanvang van de reeks.

2.3 Melding van aanspraken na beëindigingsdatum

Uit artikel 2.1 vloeit voort dat aanspraken of omstandigheden die aan de maatschappij worden gemeld na de beëindiging van de verzekering niet zijn verzekerd.

2.3.1 Uitloop

Indien de verzekering wordt beëindigd, anders dan wegens het opzettelijk verstrekken van onjuiste gegevens, behoudt de verzekeringnemer gedurende drie maanden na de beëindigingsdatum het recht om aanspraken die tijdens de looptijd van de verzekering tegen verzekerde zijn ingesteld te melden. Dergelijke gemelde aanspraken zullen in dat geval behandeld worden als aanspraken die binnen de looptijd van de verzekering zijn gemeld.

2.3.2 Beëindiging door de maatschappij

Indien de maatschappij gebruik maakt van het recht om de verzekering te beëindigen anders dan wegens het opzettelijk verstrekken van onjuiste gegevens, heeft de verzekeringnemer tot de feitelijke beëindigingsdatum het recht om, tegen nader met de maatschappij overeen te komen premie en voorwaarden, de meldingstermijn voor een aanspraak met één jaar verlengen. Aanspraken die gemeld worden in deze verlengde meldingstermijnen, vallen onder de dekking indien zij voortvloeien uit handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur van de verzekering.

2.3.3 Beëindiging wegens opheffing waterschap

Indien de verzekering eindigt wegens opheffing van het waterschap kan een verlengingstermijn van één jaar worden overeengekomen. Aanspraken die gemeld worden in deze verlengde meldingstermijnen, vallen onder de dekking indien zij voortvloeien uit handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden tijdens de geldigheidsduur van de verzekering.

2.3.4 Toerekening aan laatste verzekeringsjaar

Voor aanspraken aangemeld binnen de termijn van drie maanden c.q. één jaar als genoemd in dit artikel, geldt dat deze worden toegerekend aan het verzekeringsjaar waarin de beëindigingsdatum is gelegen. De voor dit jaar geldende limiet per verzekeringsjaar is op deze aanspraken van toepassing.

2.4 Verzekerde bedrag

Verzekeraars vergoeden voor alle verzekerden tezamen per aanspraak respectievelijk per verzekeringsjaar boven het eigen risico ten hoogste de in de polis genoemde verzekerde bedragen

2.5 Cumulatie

In4ien in geval van schade de aansprakelijkheid van verzekerde onder meer dan één van de van toepassing verklaarde rubrieken verzekerd is, zullen de verzekerde bedragen van deze rubrieken niet cumuleren. Per aanspraak zal nimmer meer dan eenmaal het hoogste van toepassing zijnde verzekerde bedrag per aanspraak respectievelijk per verzekeringsjaar gelden. Indien ingeval van schade meerdere eigen risico's van toepassing zijn, zullen de eigen risico's niet cumuleren. Per aanspraak zal nimmer meer dan eenmaal het hoogste van toepassing zijnde eigen risico gelden.

2.6 Dekkingsgebied

2.6.1 De dekking geldt voor aanspraken die voortvloeien uit een handelen of nalaten dat in de gehele wereld heeft plaatsgevonden. Aanspraken die in de Verenigde Staten van Amerika en/of Canada worden ingesteld of op het recht van de Verenigde Staten van Amerika en/of Canada zijn gebaseerd zijn niet verzekerd.

2.6.2 Zakenreizen

Voor zakenreizen, die de verzekerde maakt in de uitoefening van zijn bedrijf, geldt de gehele wereld als dekkingsgebied. Echter voor aanspraken die voortvloeien uit het tijdens deze reizen daadwerkelijk verrichten van activiteiten in de verzekerde hoedanigheid blijft het dekkingsgebied als omschreven in artikel 2.6.1 onverkort van kracht.

2.7 Extra vergoedingen

Verzekeraars vergoeden de hierna genoemde kosten, zo nodig boven het verzekerde bedrag per aanspraak en per verzekeringsjaar:

2.7.1 De bereddingskosten gezamenlijk tot ten hoogste de in het polis blad genoemde verzekerde bedragen.

2.7.2 De kosten van verweer, waaronder worden verstaan alle door of met toestemming van verzekeraars gemaakte kosten van verweer en rechtsbijstand, ook al gaat het om ongegronde aanspraken of om een strafvervolging.

2.7.3 De wettelijke rente over het door de verzekering gedekte deel van de hoofdsom.

2.7.4 Zekerheidstelling.

- In geval van schade, waarvoor verzekerde aansprakelijk is gesteld -en deze verzekering dekking biedt- op last van de bevoegde overheid respectievelijk rechter een cautie moet worden gesteld, zullen verzekeraars die cautie stellen en de daaraan verbonden kosten voor hun rekening nemen tot een maximaal bedrag van euro 50.000,00 per cautie.
- 2.7.5 Het eigen risico is niet van toepassing op deze extra vergoedingen. Deze extra vergoedingen tezamen zijn gemaximeerd tot ten hoogste een bedrag gelijk aan het verzekerde bedrag voor de betreffende aanspraak.
- 2.7.6 Kosten van mediation, bemiddeling om een geschil in onderling overleg buiten rechte op te lossen, en andere wijzen van geschilbeslechting met toestemming of op verlangen van de verzekeraar gemaakt.

2.8 Samenloop

In afwijking van het bepaalde in artikel 7:961 BW geldt het volgende:

- 2.8.1 Indien blijkt dat een door deze verzekering gedekte aanspraak eveneens onder (een) andere verzekering(en) is gedekt, geldt de onderhavige verzekering als excedent van die andere verzekering(en) respectievelijk als dekking voor het verschil in voorwaarden.
- 2.8.2 Als in de andere verzekering(en) eenzelfde bepaling voorkomt als genoemd in het vorige lid of een bepaling met een soortgelijke strekking of als de schaderegeling onder die verzekering(en) problemen oplevert, dan nemen verzekeraars de schade in behandeling. Verzekeraars vergoeden tot een bedrag gelijk aan de schadevergoeding die zou zijn betaald als de andere verzekering(en) niet zou(den) hebben bestaan. Verzekerde verplicht zich om zijn vordering op de verzekeraars van de andere verzekering(en) aan verzekeraars te cederen. De cessie heeft uitsluitend betrekking op dat deel van de door verzekeraars betaalde vergoeding, dat uitstijgt boven hetgeen verzekeraars verschuldigd zouden zijn als er alleen sprake zou zijn geweest van onderhavige polis. Het eigen risico dat krachtens die andere verzekering(en) wordt gelopen blijft evenwel van de dekking uitgesloten.

ARTIKEL 3 UITSLUITINGEN EN INSLUITINGEN

3.1 Aansprakelijkheid verhogende bedingen

Niet gedekt zijn aanspraken voortvloeiende uit een boete-, schadevergoedings-, garantie-, vrijwarings-, of ander beding van soortgelijke strekking, tenzij -en dan voor zover- verzekerde ook zonder een dergelijk beding aansprakelijk zou zijn geweest.

3.2 Asbest

Tenzij op het polis blad nadrukkelijke anders is bepaald, is niet verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerden voor door derden geleden schade veroorzaakt door, voortgevloeid uit of verband houdend met asbest of asbesthoudende zaken.

3.3 Atoomkernreactie

- 3.3.1 Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door, opgetreden bij of voortvloeiende uit atoomkernreacties, onverschillig hoe de reactie is ontstaan.

- 3.3.2 Wel gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door radioactieve nucliden die zich buiten een kerninstallatie bevinden en gebruikt worden of bestemd zijn om gebruikt te worden voor industriële, commerciële, landbouwkundige, medische, wetenschappelijke, onderwijskundige of (niet militaire) beveiligingsdoeleinden, mits er een door enige overheid afgegeven vergunning (voor zover vereist) van kracht is, voor vervaardiging, gebruik, opslag en het zich ontdoen van radioactieve stoffen. Onder kerninstallatie wordt verstaan een kerninstallatie in de zin van de Wet Aansprakelijkheid Kernongevallen (Staatsblad 1979-225), alsmede een kerninstallatie aan boord van een schip. Voor zover krachtens enige wet of enig verdrag een derde voor de geleden schade aansprakelijk is, vindt artikel 3.3.2 geen toepassing.

3.4 Bestuursdwang

- 3.4.1 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met de tenuitvoerlegging van een besluit waarbij een last onder bestuursdwang: is opgelegd, voor zover bestuursdwang wordt uitgeoefend zonder voorafgaande schriftelijke waarschuwing; Bestuursdwang wordt uitgeoefend na schriftelijke waarschuwing doch voordat de termijn voor bezwaar of beroep daartegen ongebruikt is verstreken; Bestuursdwang wordt uitgeoefend nadat tijdig bezwaar of beroep tegen de voorafgaande schriftelijke waarschuwing is ingediend en voordat op dat bezwaar of beroep onherroepelijk is beslist.
- 3.4.2 Deze uitsluiting geldt niet indien
- 3.4.2.1 bestuursdwang zonder voorafgaande waarschuwing is toegepast, omdat sprake was van een dermate spoedeisende situatie dat het nemen van een besluit, dan wel het geven van een waarschuwing niet kon worden afgewacht, zoals bedoeld in artikel 5:31 AWB, en het besluit na uitoefening van bestuursdwang zo spoedig mogelijk bekend is gemaakt; voorafgaande aan het uitoefenen bestuursdwang een verzoek om schorsing of voorlopige voorziening is ingediend en afgewezen; verzekeraar voorafgaand aan de uitoefening van bestuursdwang schriftelijk heeft bevestigd dat de aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van de uitoefening van bestuursdwang verzekerd is; Voorafgaand aan de uitoefening van bestuursdwang een voor partijen bindend advies is uitgebracht, waaruit als conclusie voortvloeit dat een verzoek om schorsing of voorlopige voorziening (indien ingediend) zou worden afgewezen. Het bindend advies wordt schriftelijk uitgebracht door een adviseur, die door verzekeringnemer en de verzekeraars in onderling overleg wordt aangewezen. De kosten van het advies komen voor rekening van de verzekeraars.

3.5 Cyber

Aanspraken die voortvloeien uit, verband houden met, of gevolg zijn van een cyber gebeurtenis, een data aansprakelijkheidsgebeurtenis of een netwerk beveiligingsgebeurtenis, zoals gedefinieerd in artikel 22 van deze

polisvoorwaarden, zijn uitgesloten van dekking op deze polis. De uitsluiting is niet van toepassing op aanspraken tot vergoeding van:

- a. personenschade, voor zover deze schade niet is aan te merken als emotionele of psychische schade;
- b. zaakschade, voor zover deze schade niet schade aan data in enige vorm, software of softwareprogramma's van enig type betreft.

3.6 Eigen zaken

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade aan zaken van de verzekeringnemer en/of verzekerden

3.7 (Lucht)vaartuigen

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt met of door een (lucht)vaartuig.

Deze uitsluiting geldt echter niet voor:

- 3.7.1 personenschade toegebracht met of door een (lucht)vaartuig.
- 3.7.2 schade die door een verzekerde als passagier van een (lucht)vaartuig is veroorzaakt. Bij zaakschade aan het (lucht)vaartuig zelf toegebracht, zal geen beroep worden gedaan op de uitsluiting Opzicht als omschreven in artikel 3.12.
- 3.7.3 zaakschade toegebracht door pontons, bakken, roeiboten en andere vaartuigen zonder motoren voor eigen voortstuwing, dan wel met motoren voor eigen voortstuwing van niet meer dan 3 kW (4,08 pk), mits de waterverplaatsing niet meer is dan 20 m³;
- 3.7.4 schade veroorzaakt in verband met het besturen of slepen door of in opdracht van verzekerde van in beslag genomen of op grond van een wettelijke regeling onder beheer of controle van verzekerde zijnde, aan derden toebehorende vaartuigen.

3.8 Molest

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade veroorzaakt door of ontstaan uit molest.

Onder molest is te verstaan:

Gewapend conflict: elk geval waarin staten of andere georganiseerde partijen elkaar, of althans de één de ander, gebruikmakend van militaire machtsmiddelen, bestrijden.

Onder gewapend conflict wordt mede verstaan het gewapend optreden van een Vredesmacht der Verenigde Naties.

Burgeroorlog: een min of meer georganiseerde gewelddadige strijd tussen inwoners van een zelfde staat waarbij een belangrijk deel van de inwoners van die staat betrokken is.

Opstand: georganiseerd gewelddadig verzet binnen een staat, gericht tegen het openbaar gezag.

Binnenlandse onlusten: min of meer georganiseerde gewelddadige handelingen op verschillende plaatsen binnen een staat.

Oproer: een min of meer georganiseerde plaatselijke, gewelddadige beweging, gericht tegen het openbaar gezag.

Muiterij: een min of meer georganiseerde gewelddadige beweging van leden van enige gewapende macht, gericht tegen het gezag waaronder zij gesteld zijn. Deze nadere omschrijving vormt een onderdeel van de tekst, die door het Verbond van Verzekeraars op 2 november 1981 ter griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Gravenhage is gedeponneerd.

3.9 Motorrijtuigen

Niet verzekerd is aansprakelijkheid voor schade veroorzaakt met of door een motorrijtuig, voor zover dit de aansprakelijkheid betreft van verzekerde als bezitter (eigenaar), houder, bestuurder of passagier van dat motorrijtuig alsmede van hen, die op de aansprakelijkheidsverzekering voor het betrokken motorrijtuig medeverzekerd zijn.

Onder motorrijtuigen wordt verstaan alle voertuigen, bestemd om anders dan langs spoorstaven te worden voortbewogen uitsluitend of mede door een mechanische kracht, op of aan het voertuig zelf aanwezig dan wel elektrische tractie met stroomtoevoer van elders, met uitzondering van fietsen met trapondersteuning, die niet als "speed pedel" kunnen worden aangemerkt. Deze uitsluiting geldt echter niet voor:

- 3.9.1 aanhangwagens.
schade veroorzaakt met of door aanhangwagens, die na van een motorrijtuig te zijn losgemaakt of losgeraakt, veilig buiten het verkeer tot stilstand zijn gekomen;
- 3.9.2 laden/Lossen.
schade veroorzaakt met of door lading bij het laden of lossen van een motorrijtuig;
- 3.9.3 afgevallen/afvallende lading.
schade veroorzaakt met of door lading die zich bevindt op dan wel valt of gevallen is van een motorrijtuig;
- 3.9.4 passagier.
schade die door een verzekerde als passagier van een motorrijtuig is veroorzaakt. Bij zaakschade aan het motorrijtuig zelf zal geen beroep worden gedaan op de uitsluiting Opzicht als omschreven in artikel 3.12;
- 3.9.5 in beslagname
schade veroorzaakt in verband met het besturen of slepen door of in opdracht van verzekerde van in beslag genomen of op grond van een wettelijke regeling onder beheer of controle van verzekerde zijnde, aan derden toebehorende motorrijtuigen;
- 3.9.6 verplaatsen
schade veroorzaakt met of door een motorrijtuig van anderen dan de verzekerden die door verzekerden verplaatst worden, omdat zij de uitvoering van de werkzaamheden belemmeren;
- 3.9.7 gebruik motorrijtuigen door ondergeschikten waarvan de verzekerde rechtspersonen geen houder of bezitter zijn.
Schade met of door een motorrijtuig veroorzaakt door ondergeschikten tijdens het verrichten van activiteiten voor de verzekerde rechtspersonen waarbij gebruik wordt gemaakt van een motorrijtuig waarvan de verzekerde rechtspersonen geen houder of bezitter zijn of waarover zij niet op grond van huur(koop) en/of leasing beschikken. De dekking voor dergelijke aanspraken geldt op voorwaarde dat naast de ondergeschikte ook de verzekerde rechtspersonen als werkgever voor de schade aansprakelijk zijn. Ingesloten is de personen- en zaakschade van de ondergeschikte zelf, die het motorrijtuig bestuurde
- 3.9.8 gebruik motorrijtuig door ondergeschikten waarvan de verzekerde rechtspersonen houder of bezitter zijn.
Schade met of door een motorrijtuig veroorzaakt door ondergeschikten tijdens het verrichten van activiteiten voor de verzekerde rechtspersonen waarbij gebruik wordt gemaakt van een motorrijtuig waarvan de

verzekerde rechtspersonen houder of bezitter zijn of waarover zij op grond van huur(koop) en/of leasing beschikken. De dekking voor dergelijke aanspraken geldt op voorwaarde dat naast de ondergeschikte ook de verzekerde rechtspersonen als werkgever voor de schade aansprakelijk zijn. Uitsluitend de personen- en zaakschade van de ondergeschikte die het motorrijtuig bestuurde is verzekerd

De in 3.9.3 tot en met 3.9.8 omschreven dekking geldt nimmer ter zake van de aansprakelijkheid voor schade waarvoor verzekeringplicht bestaat krachtens de Wet aansprakelijkheidsverzekering motorrijtuigen (WAM) of een analoge buitenlandse wet.

3.10 (Op)geleverde zaak/verrichte dienst

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van:

- 3.10.1 schade aan en waardevermindering van de door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde (op)geleverde zaken;
- 3.10.2 schade en kosten die verband houden met het terugroepen, vervangen, verbeteren of herstellen van de – door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde – (op)geleverde zaken, deze uitsluiting geldt niet voor kosten die tevens zijn te beschouwen als reddingskosten in de zin van artikel 1.5 van de algemene definities;
- 3.10.3 Bij schade aan reeds door verzekerde (op)geleverde zaken die is veroorzaakt door een na (op)levering daarin – door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde – gemonteerd of geplaatst onderdeel, geldt deze uitsluiting alleen voor het desbetreffende onderdeel, mits de schade niet het gevolg is van een montage- of plaatsingsfout.
- 3.10.4 schade en kosten, ongeacht door wie de kosten zijn gemaakt of de schade is geleden, die verband houden met het geheel of gedeeltelijk opnieuw verrichten van – door of onder verantwoordelijkheid van verzekerde – uitgevoerde werkzaamheden.

3.11 Opzet

- 3.11.1 In afwijking van het bepaalde in artikel 7:952 BW zijn niet gedekt aanspraken tot vergoeding van schade, als die schade voor de aansprakelijkgestelde verzekerde het beoogde of zekere gevolg is van zijn handelen of nalaten.
De werking van deze uitsluiting is beperkt tot burgemeester en wethouders, raadsleden en leidinggevendenden van diensten en sectoren. In geval van meeverzekerde rechtspersonen geldt de uitsluiting voor directie(leden) en andere leidinggevendenden van deze rechtspersoon. In geval van meeverzekerde vennootschappen onder firma of commanditaire vennootschappen geldt de uitsluiting voor de beherende vennoten. In alle overige gevallen geldt de uitsluiting slechts ten aanzien van de verzekerde door wiens persoonlijk handelen of nalaten de schade is ontstaan.
- 3.11.2 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een, met de wet (in formele en materiële zin) strijdig en door de verzekerde tot stand gebracht besluit indien daarbij

door de verzekerde bewust is gekozen voor besluitvorming in strijd met de wet terwijl die strijdigheid naar objectieve maatstaven niet voor redelijke twijfel vatbaar is.

Het bestaan van deze bewustheid zal in ieder geval worden aangenomen in het geval dat een besluit is genomen in strijd met een aan verzekerde uitgebracht advies (ambtelijk of anderszins) waaruit als conclusie voortvloeit dat een besluit in strijd met de wet zal zijn terwijl zich geen omstandigheden voordoen die een redelijke twijfel met betrekking tot die conclusie rechtvaardigen.

- 3.11.3 Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die voortvloeit uit het bewust gedogen van met enige wet of vergunning strijdige situaties die een bijzonder gevaar van ernstige aard voor personen of zaken opleveren. Het bestaan van deze bewustheid zal in ieder geval worden aangenomen indien van dat gevaar blijkt uit een aan verzekerde uitgebracht rapport of advies (ambtelijk of anderszins).

3.12 Opzicht

Niet gedekt zijn aanspraken tot vergoeding van schade aan zaken veroorzaakt gedurende de tijd dat verzekerde of iemand namens hem deze zaken daadwerkelijk vervoert, bewerkt, behandelt, bewoont, huurt, (erf-)pacht, leent, gebruikt, bewaart of uit hoofde van huurkoop-, lease, pandovereenkomst, recht van vruchtgebruik of om welke reden dan ook onder zich heeft of heeft gehad. Deze uitsluiting geldt niet met betrekking tot:

- 3.12.1 voor bewerking of behandeling toevertrouwde zaken schade aan zaken die weliswaar aan verzekerde ter bewerking of behandeling zijn toevertrouwd, maar waaraan de schade is ontstaan tijdens en door het verrichten van werkzaamheden aan andere zaken, dan die waaraan de schade werd toegebracht;
- 3.11.2 zaken van ondergeschikten schade aan zaken van ondergeschikten waarvoor de verzekeringnemer als werkgever aansprakelijk is, mits de rubriek werkgeversaansprakelijkheid is meeverzekerd.
- 3.12.3 schade die door een brandverzekeraar is vergoed de aansprakelijkheid voor zaakschade aan zaken, die verzekerde anders dan in huur, pacht, bruikleen of bewaarneming onder zich had, indien en voor zover ter zake daarvan door een brandverzekeraars, die zich verbonden heeft te handelen overeenkomstig de regels van de Bedrijfsregeling Brandregres, schade is vergoed;
- 3.12.4 gehuurde/ter beschikking gestelde ruimten bij beurzen en tentoonstellingen schade aan gehuurde of ter beschikking gestelde ruimte verband houdende met deelname aan tentoonstellingen of beurzen. Met uitzondering van schade die inherent is aan het gebruik
- 3.12.5 zaken van huurders schade aan zaken van huurders die door huurders zijn aangebracht, zoals betimmering, behang en dergelijke en die door natrekking deel zijn gaan uitmaken van de door de verzekerde verhuurde panden.
- 3.12.6 zaken van sociale werkvoorziening schade toegebracht aan ter bewerking aangeboden zaken in het kader van sociale werkvoorziening.

- 3.12.7 vaar- en voertuigen of containers schade aan vaar-, voertuigen of containers van derden, die ter lading of lossing aanwezig zijn op of bij de terreinen van verzekerden of daar waar verzekerden werkzaamheden verrichten.
- 3.12.8 beheer voer- en vaartuigen schade aan in opdracht van de verzekerde in beslag genomen of op grond van een wettelijke regeling onder beheer of controle van verzekerde zijnde, aan derden toebehorende voer- en vaartuigen veroorzaakt in verband met het besturen, vervoeren of slepen van die voer- en vaartuigen, dan wel tijdens het verblijf in een daartoe bestemde opslagplaats;
- 3.12.9 beheer andere zaken schade aan in beslag genomen of op grond van een wettelijke regeling onder beheer of controle van de verzekerde zijnde zaken van derden – niet zijnde vaar- en voertuigen -, toegebracht tijdens het vervoer naar of verblijf in een daartoe bestemde opslagplaats.
- 3.12.10 Vermogensschade Vermogensschade als omschreven in rubriek IV

3.13 Overtreding overheidsvoorschriften

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade ten gevolge van of mogelijk geworden door een handelen of nalaten dat in strijd is met enig van overheidswege gegeven voorschrift. Deze uitsluiting geldt slechts indien het handelen of nalaten in strijd met bovengenoemde voorschriften is geschied met goedvinden en/of medeweten van de burgemeester, wethouders, raadslieden en leidinggevend van diensten en sectoren. Bij meeverzekerde rechtspersonen geldt deze uitsluiting slechts indien het handelen of nalaten in strijd met bovengenoemde voorschriften is geschied met goedvinden en/of medeweten van een bestuurder in de zin van Boek 2 BW. Bij vennootschappen onder firma of commanditaire vennootschappen geldt deze uitsluiting slechts indien het handelen of nalaten is geschied met goedvinden en/of medeweten van een beherend vennoot.

In alle overige gevallen geldt de uitsluiting slechts voor de verzekerde door wiens persoonlijk handelen of nalaten de schade is ontstaan.

3.14 Peilverhoging of verlaging

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die het gevolg is, voortvloeit uit of verband houdt met een door het waterschap uitgevoerde verhoging of verlaging van het waterpeil binnen haar beheersgebied.

Dit artikel is echter niet van toepassing:

- Indien de verhoging of verlaging van het waterpeil zijn grond vindt in een Peilbesluit als bedoeld in artikel 5.2 van de Waterwet.
- Indien de verhoging of verlaging van het waterpeil incidenteel, kortdurend en noodzakelijk is vanwege veranderingen in het waterpeil die verwacht worden vanwege bijvoorbeeld een droogteperiode, verwachte neerslag of hoogwater.

3.15 Rechtmatig handelen

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade:

- 3.15.1 die voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een rechtmatige overheidsdaad;
- 3.15.2 tot vergoeding waarvan de verzekerde volgens enige geschreven of ongeschreven rechtsregel gehouden is op de enkele grond dat die schade redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de schadelijdende derde behoort te blijven;
- 3.15.3 tot vergoeding waarvan de verzekerde volgens enige geschreven of ongeschreven rechtsregel gehouden is op de enkele grond dat de schadelijdende derde door het handelen van verzekerde onevenredig zwaar in zijn belangen wordt getroffen in vergelijking met anderen die in een vergelijkbare positie verkeren;
- 3.15.4 die voortvloeit uit, berust op of verband houdt met enig handelen van verzekerde dat onrechtmatig wordt geacht op de enkele grond dat geen schadevergoeding wordt aangeboden of betaald dan wel maatregelen zijn of worden genomen ter voorkoming of beperking van schade;
- 3.15.5 die op enigerlei wijze voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een onrechtmatige daad die op grond van zwaarwegende maatschappelijke belangen niet kan worden verboden;
- 3.15.6 die berust op een specifieke daarvoor in het leven geroepen publiekrechtelijke regeling waaronder, doch niet uitsluitend bedoeld, artikel 6.1 WRO en hoofdstuk 7 paragraaf 3 van de Waterwet, dan wel andere nadeelcompensatieregelingen van het waterschap.

3.16 Sanctiewet- en regelgeving

Verzekeraars zijn niet gehouden om dekking of schadeloosstelling te bieden krachtens deze verzekering, indien dit een inbreuk zou vormen op sanctiewet- en regelgeving uit hoofde waarvan het verzekeraars verboden is om krachtens deze verzekering dekking te bieden of een schadeloosstelling uitte keren

3.17 Seksuele gedragingen

Niet gedekt is aansprakelijkheid van verzekerde voor schade die is veroorzaakt door en/of voortvloeit uit seksuele of seksueel getinte gedragingen van welke aard dan ook.

3.18 Terrorisme

Voor schade die het gevolg is van terrorisme, kwaadwillige besmetting en/of preventieve maatregelen en handelingen of gedragingen ter voorbereiding daarvan, hierna zowel gezamenlijk als afzonderlijk te noemen het "terrorismerisico", is de schadevergoeding/dekking beperkt tot de uitkering zoals omschreven in het van toepassing zijnde "Clausuleblad Terrorismedekking" van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT) De afwikkeling van een schademelding op grond van het terrorismerisico geschiedt overeenkomstig het van toepassing zijnde Protocol afwikkeling claims van de NHT. Zie www.terrorisमेverzekerd.nl

3.19 Zaken van derden in verhuurde bedrijfsruimten

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade aan zaken van derden welke zich bevinden in de door de verzekerde verhuurde c.q. ter beschikking gestelde ruimten ongeacht het geldend huurrechtelijk regime.

ARTIKEL 4 SCHADE

4.1 Verplichtingen bij schade

- 4.1.1 Zodra verzekerde op de hoogte is of behoort te zijn van een aanspraak of van omstandigheden die voor verzekeraars tot een uitkeringsplicht kan of kunnen leiden, is hij verplicht die aanspraak of omstandigheden zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is, aan verzekeraars te melden.
- 4.1.2 Ook wanneer schade aan personen, niet zijnde licht letsel, onder het eigen risico valt of lijkt te vallen is de verzekerde verplicht deze aanspraak, zo spoedig mogelijk als redelijkerwijs mogelijk is, aan de verzekeraar te melden.
- 4.1.3 Verzekerde is verplicht binnen redelijke termijn aan verzekeraars alle inlichtingen en bescheiden, zoals aansprakelijkstellingen, dagvaardingen en stukken betreffende strafvervolgning te verschaffen die voor verzekeraars van belang zijn om de aansprakelijkheid en hun uitkering plicht te beoordelen.
- 4.1.4 Verzekerde is verplicht zijn volle medewerking te verlenen en alles na te laten wat de belangen van verzekeraars zou kunnen schaden. Hij is verplicht zich te onthouden van het erkennen van aansprakelijkheid.
- 4.1.5 Indien verzekerde een omstandigheid als bedoeld in artikel 1.14 meldt dient zij tevens aan te geven waarom deze naar haar oordeel mogelijk tot een aanspraak kan leiden.
- 4.1.6 De melding als bedoeld in artikel 4.1.5 dient in elk geval informatie te bevatten over:
- de omstandigheden die hebben geleid tot schade,
  - de potentiële claimanten, en
  - een indicatie van de hoogte van de schade.

4.2 Gevolgen niet nakoming van de in artikel 4.1 genoemde verplichtingen bij schade

- 4.2.1 Aan deze verzekering kunnen geen rechten worden ontleend indien verzekerde één of meer van de in artikel 4.1 genoemde verplichtingen niet is nagekomen, voor zover daardoor de belangen van verzekeraars zijn geschaad.
- 4.2.2 Elk recht op uitkering komt te vervallen, indien verzekerde één of meer van de in artikel 4.1.1, 4.1.2 of 4.1.3 genoemde verplichtingen niet is nagekomen met het opzet de verzekeraars te misleiden, tenzij de misleiding het verval van recht niet rechtvaardigt.

4.3 Schaderegeling

Verzekeraars belasten zich met de regeling en vaststelling van de schade. Zij hebben het recht benadeelde derden rechtstreeks schadeloos te stellen en met hen schikkingen te treffen, experts en/of advocaten in te schakelen, dan wel verweer te voeren. Verzekerde is in verband daarmee verplicht om verzekeraar de benodigde schriftelijke machtigingen te verstrekken. Bestaat de vergoeding van schade uit periodieke uitkeringen en is de waarde daarvan met inachtneming van andere uitkeringen hoger dan het verzekerde bedrag, dan wordt de duur of de hoogte van die uitkeringen, naar de keuze van verzekerde, naar evenredigheid verminderd. Aanspraken van benadeelde derden tot vergoeding van personenschade zullen worden behandeld en afgewikkeld met inachtneming van het bepaalde in artikel 7:954 BW.

4.4 Gevolgen van het plegen van fraude

Fraude (handelen met als opzet de verzekeraar te misleiden), door verzekerde heeft afgezien van de overige vermelde gevolgen, tot gevolg dat:

- eventueel reeds uitgekeerde schade zal worden teruggevorderd;
- alle door de verzekeraars in verband met de schadeclaim gemaakte kosten op verzekerde zullen worden verhaald;
- verzekeraars gerechtigd zijn aangifte te doen bij politie, justitie of andere daartoe geëigende instanties;
- verzekeraars gerechtigd zijn, andere verzekeraars van de gepleegde fraude in kennis te stellen;
- er een registratie van persoonsgegevens plaatsvindt in daartoe geëigende bestanden en tussen verzekeraars en gangbare signaleringssystemen.

4.5 Schikkingen

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade voor zover de verschuldigde schadevergoeding een schikkingsbedrag, aangeboden door een derde overstijgt en de verzekeraar dit aanbod voor verzekerde kenbaar heeft willen accepteren en verzekerde zich daartegen heeft verzet. Op verzoek van verzekerde kan een voor partijen bindend advies gevraagd worden over de vraag of verzekerde op rechtens juiste gronden van oordeel is dat het schikkingsaanbod van een derde niet geaccepteerd dient te worden.

De kosten van deze deskundige komen voor rekening van de partij die (grotendeels) in het ongelijk is gesteld, hetgeen door de deskundige zal worden beslist.

4.6 Zelfstandig schadebesluit en verzoek om schadevergoeding op grond van artikel 8:90 lid 2 AWB

- 4.6.1 Verzekerden zijn verplicht elk verzoek tot het nemen van een zelfstandig schadebesluit zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is te melden bij verzekeraars, indien en voor zover die aanvraag voortvloeit uit, berust op of verband houdt met een onder deze verzekering gedekte aansprakelijkheid. Ditzelfde geldt voor verzoeken op grond van artikel 8:90 lid 2 AWB (ook in het geval direct een dergelijk verzoek is ingediend bij de rechtbank).
- 4.6.2 Verzekeraars zullen ter zake een dergelijk verzoek advies uitbrengen aan verzekerde, hetgeen eveneens geldt indien door derden bezwaar, beroep of hoger beroep is ingesteld.
- 4.6.3 Indien verzekerden zich niet met een door verzekeraars gegeven advies kunnen verenigen, zijn verzekerden gehouden met verzekeraars in overleg te treden. Indien dit overleg geen resultaat oplevert en verzekerde een besluit neemt dat afwijkt van het door verzekeraars gegeven advies heeft dit verlies van het recht op vergoeding van schade en/of kosten en/of het recht op dienst- en hulpverlening tot gevolg voor het geval dat de verzekeraar door het niet nakomen van deze verplichting in een redelijk belang is geschaad. Een besluit tot erkenning van aansprakelijkheid heeft geen gevolg bij terechte erkenning van aansprakelijkheid of bij een erkenning van louter feiten.
- 4.6.4 Indien het overleg zoals vermeld in artikel 4.6.3 van deze voorwaarden geen resultaat heeft opgeleverd, kan op gezamenlijk verzoek een voor partijen bindend advies gevraagd worden over de vraag of de verzekeraar op

rechtens juiste gronden van oordeel is geweest dat de verzekerde niet tot een zelfstandig schadebesluit, waarbij schadevergoeding werd toegekend, had behoren of behoeven te komen. De kosten van de deskundige komen voor rekening van de partij die (grotendeels) in het ongelijk is gesteld, hetgeen door de deskundige zal worden beslist.

ARTIKEL 5 VERVALDAGEN, PREMIEBETALING, NAVERREKENING

5.1 Aanvullende begripsomschrijvingen

- 5.1.1 Onder "premie" wordt voor de toepassing van dit artikel mede verstaan de met de verzekering verband houdende overige verschuldigde bedragen.
- 5.1.2 Onder verzekerde wordt voor de toepassing van dit artikel mede verstaan verzekeringnemer, alsmede ieder ander die de premie verschuldigd is.

5.2 Vervaldagen

De hoofdvervaldag is de dag waarop jaarlijks de premie verschuldigd is bij een premietermijn van twaalf maanden. Indien op het polis blad is aangegeven dat betaling van premie voor een kortere termijn dan twaalf maanden geschiedt, dan is er naast de hoofdpremievervaldag sprake van één of meer premievervaldagen waarop premie verschuldigd is.

5.3 Premiebetaling

Verzekeringnemer of een andere verzekerde, voor zover het hem aangaat moet ervoor zorgen dat de verschuldigde premie, de kosten – verzekeraars zijn gerechtigd bij het aangaan van de verzekering en bij mutaties poliskosten in rekening te brengen – en de assurantiebelasting uiterlijk op de 30^e dag nadat zij verschuldigd worden, in het bezit zijn van verzekeraars.

5.4 Gevolgen wanbetaling bij aanvangspremie

Indien de verzekeringnemer de aanvangspremie, dat is de eerste premie die na het sluiten van de verzekering verschuldigd wordt, niet uiterlijk op de 30^e dag na ontvangst van het betalingsverzoek betaalt of weigert te betalen, wordt zonder dat een aanmaning door verzekeraars is vereist geen dekking verleend ten aanzien van alle aanspraken en/of omstandigheden die zijn ingesteld of die voortvloeien uit handelen of nalaten nadat 30 dagen sinds de ingangsdatum zijn verstreken.

5.5 Gevolgen van wanbetaling bij vervolgpremie

Indien de verzekeringnemer de vervolgpremie, tweede en/of volgende premietermijnen weigert te betalen, wordt geen dekking verleend ten aanzien van alle aanspraken en/of omstandigheden die zijn ingesteld of die voortvloeien uit handelen of nalaten vanaf de 15^e dag nadat verzekeraars de verzekeringnemer na de vervaldag schriftelijk hebben aangemaand en betaling is uitgebleven. Onder vervolgpremie wordt mede verstaan de premie die de verzekeringnemer bij stilzwijgende verlenging van de verzekering verschuldigd wordt.

5.6 Premie blijft verschuldigd

Ook al wordt de dekking wegens wanbetaling opgeschort of beëindigd, de verzekeringnemer blijft verplicht de premie te voldoen. De dekking wordt weer van kracht voor alle aanspraken en/of omstandigheden die zijn ingesteld of die voortvloeien uit handelen of nalaten na de dag waarop hetgeen de verzekeringnemer verschuldigd is, voor het geheel, dus inclusief

alle tot dan toe onbetaald gebleven opeisbare premietermijnen door de verzekeraars is ontvangen.

5.7 Premieherziening

- 5.7.1 Indien de premie is gebaseerd op variabele factoren, wordt een voorlopige premie berekend. Ter vaststelling van de definitieve premie is de verzekeringnemer verplicht jaarlijks de gewenste gegevens binnen zes maanden na afloop van het verzekeringsjaar aan de verzekeraars mee te delen.
- 5.7.2 Indien de verzekeringnemer de gevraagde gegevens niet of niet tijdig verstrekt, hebben verzekeraars het recht de definitieve premie met 50% te verhogen. Deze premie wordt dan als definitief beschouwd.
- 5.7.3 Naar gelang de definitieve premie hoger of lager is dan de voorschotpremie, zal het meerdere alsnog aan verzekeringnemer in rekening worden gebracht respectievelijk zal het mindere alsnog aan verzekeringnemer worden gerestitueerd, uiteraard met inachtneming van een eventueel van toepassing zijnde minimumpremie.

ARTIKEL 6 WIJZIGING PREMIE EN/OF VOORWAARDEN

6.1 Wijziging premie en/of voorwaarden

Verzekeraars hebben het recht de premie en/of voorwaarden voor bepaalde groepen verzekerden te wijzigen. Behoort deze verzekering tot deze groep, dan zijn verzekeraars gerechtigd deze verzekering aan te passen met ingang van de eerstkomende premievervaldag. Het is daarbij een voorwaarde dat verzekeraars deze wijziging uiterlijk drie (3) maanden voor de premievervaldag schriftelijk aan verzekeringnemer meedelen.

6.2 Recht op weigering

Verzekeringnemer wordt geacht met de wijziging in te stemmen, tenzij verzekeringnemer vóór de premievervaldag schriftelijk het tegendeel heeft bericht. Mocht dit laatste het geval zijn dan eindigt de verzekering op de in de schriftelijke aanzegging genoemde komende premievervaldag.

6.3 Recht op geen weigering

Verzekeringnemer heeft niet het recht te weigeren, indien de wijziging:

- 6.3.1 van de premie en/of voorwaarden voortvloeit uit wettelijke regelingen of bepalingen;
- 6.3.2 een verlaging van de premie bij gelijkblijvende dekking inhoudt;
- 6.3.3 een uitbreiding van de dekking met een niet hogere premie inhoudt.

6.4 Index

Op deze verzekering is een indexatie van toepassing. Jaarlijks wordt per prolongatiedatum de premie aangepast, overeenkomstig het door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerde gemiddelde Consumenten Prijs Index (CPI) over 11 maanden voorafgaand aan de prolongatiedatum minus 1 maand.

ARTIKEL 7 WIJZIGING VAN HET RISICO

7.1 De premie en voorwaarden gelden voor de activiteiten van verzekerde(n) binnen de in de polis omschreven hoedanigheid.

7.2 Indien deze activiteiten in belangrijke mate worden gewijzigd zijn verzekeraars bevoegd een verandering van premie en/of voorwaarden aan de orde te stellen.

7.3 Verzekeringnemer dient verzekeraars binnen een redelijke termijn over de wijziging te informeren; de dekking blijft echter onverminderd van kracht.

7.4 Indien deze wijziging een zodanige verzwarende van het risico met zich meebrengt dat verzekeraars niet dan wel tegen gewijzigde premie en/of voorwaarden deze verzekering wensen voort te zetten, zullen verzekeraars zulks binnen dertig (30) dagen na ontvangst van de in artikel 7.3 bedoelde kennisgeving aan verzekeringnemer meedelen, met dien verstande dat:

7.4.1 Indien de premie en/of voorwaarden worden gewijzigd verzekeringnemer gedurende dertig (30) dagen na kennisgeving daarvan het recht heeft deze wijziging te weigeren. De dekking voor de nieuwe activiteiten vervalt dan met ingang van de dag dat verzekeraars de kennisgeving van die weigering hebben ontvangen.

7.4.2 Indien verzekeraars aan verzekeringnemer meedelen de nieuwe activiteiten niet onder de verzekering te willen dekken, heeft verzekeringnemer gedurende dertig (30) dagen na kennisgeving daarvan het recht de verzekering te beëindigen. De verzekering vervalt dan met ingang van de dag dat verzekeraars de kennisgeving daarvan hebben ontvangen.

7.5 Indien verzuimd is aan verzekeraars mededeling te doen als bedoeld in artikel 7.3. zijn verzekeraars slechts gehouden die schade te vergoeden, welke ook ten laste van verzekeraars zou zijn gekomen als de activiteiten van verzekerde(n) binnen de in de polis omschreven hoedanigheid niet waren gewijzigd.

7.6 Wetswijziging

Verzekeraars hebben het recht, indien gedurende de geldigheidsduur van de verzekering het aansprakelijkheidsrisico wordt of zal worden verzwakt door wetgeving in formele of materiële zin, de verzekering te herzien met ingang van een door verzekeraars te bepalen datum, met inachtneming van een termijn van ten minste drie (3) maanden. De verzekeringnemer heeft het recht de herziening van de overeenkomst te weigeren binnen dertig (30) dagen nadat hem daarvan mededeling is gedaan.

ARTIKEL 8 DUUR EN EINDE VAN DE VERZEKERING

8.1 Duur en einde

De verzekering begint op de ingangsdatum en eindigt op de contract vervaldatum om 00.00 uur. De verzekering wordt echter stilzittend verlengd met de in de polis aangegeven termijn, tenzij één van de partijen tenminste twee (2) maanden voor de aanvang van die termijn de verzekering schriftelijk aan de andere partij heeft opgezegd. Een gedane opzegging is slechts van kracht, indien zij tot de contract vervaldatum van de verzekering wordt gehandhaafd en zal, indien zij voor die datum

wordt herroepen, geacht worden nimmer te hebben plaatsgehad.

8.2 Tussentijdse opzegmogelijkheden verzekeraar

De verzekering kan tussentijds door verzekeraars worden opgezegd:

- 8.2.1 indien de verzekeringnemer de verschuldigde premie weigert te betalen of niet tijdig betaalt. Bij weigering de premie te betalen of het niet tijdig betalen van de aanvangspremie eindigt de verzekering op de in de opzeggingsbrief genoemde datum. In geval van niet tijdige betaling van de vervolgpremie kan opzegging niet eerder plaatsvinden dan na een vruchteloze aanmaning. De verzekering eindigt dan niet eerder dan twee maanden na de dagtekening van de opzeggingsbrief;
- 8.2.2 indien de verzekeringnemer binnen twee maanden na de ontdekking dat de verzekeringnemer de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering niet is nagekomen en verzekeringnemer daarbij heeft gehandeld met het opzet de verzekeraars te misleiden dan wel de verzekeraars de verzekering bij kennis van de ware stand van zaken niet zou hebben gesloten. De verzekering eindigt op de in de opzeggingsbrief genoemde datum;
- 8.2.3 indien in geval van schade opzettelijk onjuiste gegevens zijn verstrekt, met onmiddellijke ingang;
- 8.2.4 indien het schadeverloop daartoe aanleiding geeft, mits de opzegging uiterlijk op de 30^e dag na betaling van een schade dan wel afwijzing van een schade door verzekeraars heeft plaatsgevonden en de verzekeringnemer reeds een waarschuwing met betrekking tot het ongunstige schadeverloop had ontvangen, met een opzegtermijn van twee maanden;
- 8.2.5 indien gedurende de contractduur het aansprakelijkheids- risico zal of zal worden verzwakt door wetgeving in formele of materiële zin; de verzekeraar kan de verzekering in dit geval ook herzien; bij opzegging wordt een termijn van drie maanden in acht genomen; in geval van herziening heeft verzekeringnemer dezelfde rechten als vermeld in artikel 6.

8.3 Tussentijdse opzegmogelijkheden verzekeringnemer

De verzekering kan tussentijds door de verzekeringnemer worden opgezegd in die gevallen zoals vermeld onder artikel 8.2 van deze voorwaarden en:

- 8.3.1 indien de verzekeringnemer overeenkomstig het bepaalde in artikel 6 niet akkoord gaat met een aanpassing van premie en/of voorwaarden. De verzekering eindigt op de datum waarop die aanpassing is gaan gelden;
- 8.3.2 binnen twee maanden nadat verzekeraars tegenover verzekeringnemer een beroep op de niet-nakoming van de mededelingsplicht bij het aangaan van de verzekering hebben gedaan. De verzekering eindigt op de datum die in de opzeggingsbrief is vermeld of bij gebreke daarvan op de datum van dagtekening van de opzeggingsbrief;
- 8.3.3 indien het schadeverloop daartoe aanleiding geeft, mits de opzegging uiterlijk op de 30^e dag na betaling van een schade dan wel afwijzing van een schade door

- verzekeraars heeft plaatsgevonden en de verzekeringnemer reeds een waarschuwing met betrekking tot het ongunstige schadeverloop had ontvangen, met een opzegtermijn van twee maanden;
- 8.3.4 bij beëindiging van de activiteiten van de verzekeringnemer

ARTIKEL 9 KLACHTENREGELING

Bij de aanvraag van deze verzekering worden persoonsgegevens gevraagd. Deze worden door verzekeraars verwerkt ten behoeve van het aangaan en uitvoeren van overeenkomsten, het uitvoeren van marketingactiviteiten, voorkoming en bestrijding van fraude jegens financiële instellingen, statistische analyse en het voldoen aan wettelijke verplichtingen.

Op deze verwerking van persoonsgegevens is de gedragscode "Verwerking Persoonsgegevens Verzekeringsbedrijf" van toepassing. In deze gedragscode worden rechten en plichten van de cliënt en de financiële instelling bij de verwerking van persoonsgegevens weergegeven. De volledige tekst kunt u raadplegen via de website van het Verbond van Verzekeraars (verzekeraars.nl).

U kunt deze ook opvragen bij het Verbond van Verzekeraars (postbus 93450, 2509 AL Den Haag).

ARTIKEL 10 TOEPASSELIJK RECHT EN GESCHILLEN

Op deze overeenkomst is Nederlands recht van toepassing. Alle geschillen betreffende deze overeenkomst zijn onderworpen aan de uitspraak van de bevoegde rechter in Nederland.

ARTIKEL 11 MEDEDELINGEN

- 11.1 Verzekeraars en verzekerde(n) kunnen alle voor elkaar bestemde mededelingen rechtsgeldig aan de tussenpersoon doen.
- 11.2 Alle mededelingen door de tussenpersoon aan verzekerde(n) kunnen rechtsgeldig geschieden aan het laatste aan hem bekendgemaakte adres van de op het polis blad vermelde verzekeringnemer.

ARTIKEL 12 PRIVACYBESCHERMING

Bij de aanvraag van deze verzekering worden persoonsgegevens gevraagd. Deze worden door verzekeraars verwerkt ten behoeve van het aangaan en uitvoeren van overeenkomsten, het uitvoeren van marketingactiviteiten, voorkoming en bestrijding van fraude jegens financiële instellingen, statistische analyse en het voldoen aan wettelijke verplichtingen.

Op deze verwerking van persoonsgegevens is de gedragscode "Verwerking Persoonsgegevens Verzekeringsbedrijf" van toepassing. In deze gedragscode worden rechten en plichten van de cliënt en de financiële instelling bij de verwerking van persoonsgegevens weergegeven. De volledige tekst kunt u raadplegen via de website van het Verbond van Verzekeraars (verzekeraars.nl).

U kunt deze ook opvragen bij het Verbond van Verzekeraars (postbus 93450, 2509 AL Den Haag).

BIJZONDERE VOORWAARDEN

RUBRIEK I ALGEMENE AANSPRAKELIJKHEID ZAAK- EN PERSONENSCHADE

ARTIKEL 13 DEKKINGSOMSCHRIJVING

Indien deze rubriek in de polis van toepassing is verklaard, dekt de verzekering – met inachtneming van de algemene voorwaarden – de aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade van derden.

13.1 Onderlinge aansprakelijkheid

Alle onder artikel 1.2 van de Algemene voorwaarden genoemde verzekerden worden, met inbegrip van diensten, bedrijven en sectoren en dergelijke, ten opzichte van elkaar en onderling als derden beschouwd.

Niet verzekerd is de schade door een ondergeschikte of orgaan van een der verzekerden toegebracht aan zaken van die betreffende verzekerde.

ARTIKEL 14 AANVULLENDE UITSLUITINGEN EN INSLUITINGEN

14.1 Bouwwerken

Uitgesloten van dekking is de aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade die verband houdt met schade aan zaken als gevolg van het optreden van verzekerde als opdrachtgever, uitvoerder, architect en/of constructeur van bouw-, sloop-, of andere civieltechnische werkzaamheden. Deze uitsluiting is niet van toepassing indien:

- 14.1.1 de schade aan zaken zijn oorzaak vindt in onjuiste informatie die door verzekerde is verstrekt aan degene aan wie het werk is uitbesteed.
- 14.1.2 verzekerde ten behoeve van het werk een Construction All Risk-verzekering of soortgelijke verzekering heeft gesloten, én die verzekering geen dekking biedt vanwege het enkele feit dat de schade buiten de verzekerde (onderhouds)termijn is ontstaan of veroorzaakt.
- 14.1.3 de eindwaarde van het werk minder dan € 100.000,- inclusief BTW bedraagt.
In geval het werk heiwerkzaamheden, het slaan of trekken van damwanden, bemaling of sanering omvat, geldt deze dekking enkel in het geval:
  - a. verzekerde deze werkzaamheden twee weken voor aanvang heeft gemeld bij verzekeraar, en
  - b. verzekeraar naar aanleiding van die melding schriftelijk heeft gemeld dat zij dekking biedt voor aanspraken die uit het werk voortvloeien.
- 14.1.4 Binnen het kader van dit artikel zijn voorts verzekerd aanspraken tot vergoeding van door een opdrachtnemer veroorzaakte schade aan bestaande eigendommen van de gemeente als opdrachtgever tot een maximum van euro 100.000,00 exclusief BTW per jaar. Geen dekking wordt geboden voor schade aan het werk zelf.

14.2 Milieuaantasting

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade van derden in verband met een milieuaantasting.

14.3 Sanering

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt door of verband houdend met werkzaamheden tot sanering van bodem en/of grondwater

14.4 Vermogensschade

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor vermogensschade

14.5 Vrijwaringsbeding NS

In afwijking van het bepaalde in artikel 3.1 is verzekerd de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade voortvloeiend uit vrijwaringsbedingen in overeenkomsten met de Nederlandse Spoorwegen tot het hebben, onderhouden etc. van bepaalde werken, echter met uitzondering van schade aan deze werken.

14.6 Vuilcontainers

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor schade veroorzaakt met of door aan derden verhuurde of ter beschikking gestelde vuilcontainers

14.7 Werkgeversaansprakelijkheid

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid als werkgever tegenover ondergeschikten.

14.8 Personenschade bezoekers locatie waterschap

Ongeacht of het waterschap aansprakelijk is, zal de verzekeraar, indien het waterschap hierom verzoekt, personenschade vergoeden, die een gevolg is van-, voortvloeit uit- of samenhangt met letselschade die een bezoeker van een locatie, die toebehoort aan het waterschap, oploopt bij dit bezoek.

Dit artikel is enkel van toepassing indien:

- a. de bezoeker deelneemt aan door of voor het waterschap georganiseerde activiteiten, zoals bedrijfsbezoeken, bezichtigingen en open dagen.
- b. De bezoeker, dan wel zijn rechtsopvolger, zijn rechten op mogelijk aansprakelijke derden overdraagt aan verzekeraar.

RUBRIEK II WERKGEVERSAANSPRAKELIJKHEID**ARTIKEL 15****DEKKINGSOMSCHRIJVING**

Indien deze rubriek in de polis van toepassing is verklaard, dekt de verzekering – met inachtneming van de algemene voorwaarden – de aansprakelijkheid van de verzekerde tegenover ondergeschikten voor schade aan zaken en/of personen die verband houdt met het verrichten van activiteiten voor verzekerde.

ARTIKEL 16 AANVULLENDE UITSLUITINGEN

16.1 Vermogensschade

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor vermogensschade

**RUBRIEK III MILIEUAANSPRAKELIJKHEID
(PLOTSELINGE AANTASTING)****ARTIKEL 17 DEKKINGSOMSCHRIJVING**

Indien deze rubriek in de polis van toepassing is verklaard, dekt de verzekering – met inachtneming van de algemene voorwaarden – de aansprakelijkheid van de verzekerde voor schade van derden in verband met een milieuaantasting die plotseling en onzeker is en niet het rechtstreekse gevolg is van een langzaam (in-)werkend proces.

ARTIKEL 18 AANVULLENDE UITSLUITINGEN

18.1 Genetische schade

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor genetische schade.

18.2 Ondergrondse tanks

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor een milieuaantasting die voortvloeit uit of samenhangt met de opslag van vloeistoffen in een ondergrondse tank.

18.3 Vermogensschade

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor vermogensschade

RUBRIEK IV VERMOGENSSCHADE

ARTIKEL 19 DEKKINGSOMSCHRIJVING

Indien deze rubriek in de polis van toepassing is verklaard, dekt de verzekering – met inachtneming van de algemene voorwaarden – de aansprakelijkheid van de verzekerde voor vermogensschade van derden als gevolg van een fout in de verzekerde hoedanigheid gemaakt.

ARTIKEL 20 VERGOEDING PROCESKOSTEN SCHADEBESLUIT

Verzekerd is de aansprakelijkheid van verzekerde voor proceskosten waartoe zij in een schadevergoedingsprocedure door de bestuursrechter wordt veroordeeld. De vergoeding geschiedt onder aftrek van het op het polis blad vermelde eigen risico en voor zover deze kosten tezamen met de verschuldigde schadevergoeding het verzekerd bedrag per gebeurtenis niet overtreffen.

ARTIKEL 21 AANVULLENDE INSLUITINGEN EN UITSLUITINGEN

21.1 Aanbestedingen

Niet verzekerd zijn aanspraken voor schade voortvloeiend uit, of verband houdend met aanbestedingen van opdrachten.

21.2 Bijzondere projecten

Niet verzekerd zijn aanspraken voor schade voortvloeiend uit, of verband houdend met de aanleg of wijziging van wegen, railwegen of vaarwegen in het kader van de Tracéwet en besluiten die verband houden met de uitvoering van bijzondere projecten, waarbij andere overheidslichamen de medewerking van verzekeringnemer op grond van bijzondere wetgeving kan vorderen, tenzij verzekerde aantoont dat de vernietiging van het besluit uitsluitend het gevolg is van het niet voldoen door verzekerde aan de relevante vormvoorschriften in de Wet ruimtelijke ordening of de Algemene wet bestuursrecht.

21.3 Milieuaantasting

Niet verzekerd zijn aanspraken voor schade voortvloeiend uit, of verband houdend met een milieuaantasting.

21.4 Overeenkomst

Niet verzekerd zijn aanspraken voor schade voortvloeiend uit, of verband houdend met het onderhandelen over, het afsluiten en het opzeggen van, het niet, het niet deugdelijk of het niet tijdig nakomen van privaatrechtelijke of publiekrechtelijke overeenkomsten.

21.5 Overige uitsluitingen

Niet verzekerd zijn aanspraken voor schade voortvloeiend uit, of verband houdend met

- a. belediging, schaden van eer of goede naam;
- b. misleidende reclame;
- c. oneerlijke concurrentie;
- d. civielrechtelijk beslag;
- e. het burencrecht;
- f. faillissementsaanvragen;
- g. inbreuk op intellectuele of industriële eigendomsrechten;
- h. tenuitvoerlegging van een civielrechtelijk vonnis;

- i. kosten door derden gemaakt ten behoeve van behoud of beheer van een aan verzekerde toebehorend vermogensbestanddeel (zaakwaarneming);
- j. fraude;
- k. aan verzekeringnemer betaalde leges, belastingheffingen of omslagen;
- l. wet, markt en overheid
- m. leges, belastingen, heffingen en omslagen.

21.6 Personen- en zaakschade

Niet verzekerd zijn aanspraken voortvloeiend uit of verband houdend met personen- en/of zaakschade.

21.7 Sanering

21.7.1 Niet verzekerd zijn aanspraken voor schade voortvloeiend uit, of verband houdend met het afdwingen van maatregelen strekkende tot het saneren van verontreinigde grond en/of grondwater:

- die wordt uitgeoefend voordat de termijn van bezwaar en beroep tegen daartoe strekkende besluiten is verstreken en/of
- die wordt uitgeoefend nadat (tijdig) dergelijk bezwaar of beroep is ingesteld en voordat op dat bezwaar of beroep onherroepelijk is beslist, alles indien en voor zover de schade had kunnen worden voorkomen door het afdwingen van bedoelde maatregelen in afwachting van het verstrijken van die termijn en/of onherroepelijke beslissing op het bezwaar of beroep op te schorten.

21.7.2 Deze uitsluiting geldt niet voor de aansprakelijkheid van verzekerde indien en voor zover zwaarwegende of spoedeisende belangen het onverwijld treffen van bedoelde maatregelen vergen, mits de verzekeraars op grond van een gemotiveerd schriftelijk verzoek, al dan niet op nadere condities het risico alsnog geaccepteerd heeft.

21.8 Termijnoverschrijding

Verzekerd zijn aanspraken voor schade voortvloeiend uit, of verband houdend met het overschrijden van in de wet (in formele dan wel materiële zin) genoemde termijnen, tenzij het overschrijden van de termijn een gevolg is van het, zonder enige redelijke aanleiding, nalaten een besluit te nemen. Louter over het hoofd zien van het verzoek of onvoldoende capaciteit kunnen elk geval niet worden gezien als een `redelijke aanleiding` zoals in de vorige zin bedoeld.

21.9 Toezeggingen en/of gewekte verwachtingen

Niet verzekerd is de aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van het niet nakomen van, door de verzekerden of verzekeringnemer, gedane toezeggingen en/of gewekte verwachtingen.

Deze uitsluiting geldt niet voor de aansprakelijkheid van verzekerde of verzekeringnemer indien de beslissing om een toezegging en/of gewekte verwachting niet na te komen gebaseerd is op het feit dat door nakoming een wettelijke bepaling of voorschrift geschonden zou worden. Verzekerde of verzekeringnemer dient aannemelijk te maken dat een dergelijke bepaling of voorschrift over het hoofd is gezien bij het doen van de toezegging of het wekken van de verwachting.

21.10 Werkgeversaansprakelijkheid

Niet verzekerd zijn aanspraken voortvloeiende uit of verband houdend met werkgeversaansprakelijkheid.

21.11 Wettelijke rente

Niet verzekerd zijn aanspraken voor vergoeding van vertragingsschade (wettelijke rente) over geldbedragen die verzekerde ten onrechte heeft geïncasseerd of ontvangen dan wel niet tijdig heeft uitgekeerd.